

303/1940 Sl.z.
Nariadenie
zo dňa 30. novembra 1940
o židovských podnikoch.

Vláda Slovenskej republiky podľa § 1 zákona č. 210/1940 Sl.z. nariaďuje:

§ 1.

(1) Za židovské treba považovať:

- a) podniky jednotlivcov, ak títo sú Židia (§ 1 vl. nar. č. 63/1939 Sl.z.),
- b) účastinné spoločnosti a družstvá, keď viac ako jedna štvrtina členov správnej rady sú Židia, alebo keď aspoň polovica základnej istiny patrí Židom,
- c) verejné obchodné spoločnosti, keď aspoň polovica spoločníkov sú Židia a súčasne keď aspoň polovica účasti na čistom zisku spoločnosti patrí Židom,
- d) komanditné spoločnosti, keď aspoň polovica komanditistov a aspoň polovica komplementárov sú Židia, alebo aspoň polovica účasti na zisku spoločnosti patrí Židom,
- e) spoločnosti s ručením obmedzeným, keď aspoň jedna štvrtina jednatel'ov sú Židia, alebo aspoň polovica účasti na kmeňovom kapitále patrí Židom,
- f) iné právnické osoby (spolky, nadácie, fondy, náboženské obce a pod.), keď aspoň polovica členov sú Židia, okrem tých právnických osôb, ktorých zriadenie spočíva na osobitných predpisoch, alebo - a to bez ohľadu na zloženie členstva - ktorých cieľom je napomáhať záujmy židovské.

(2) Vedľajší závod židovského podniku sa považuje za podnik židovský.

(3) Pri určovaní židovskej povahy podniku neberie sa zreteľ na členov správy, ktorí sú cudzincami a majú stále bydlisko v cudzozemsku.

(4) Pre židovské podniky pod dočasnou správou môže Ústredný hospodársky úrad vyhláškou, uverejnenou v Úradných novinách, zmierniť obmedzenia, platné pre židovské podniky.

§ 2.

Židovskú alebo nežidovskú povahu podnikov podľa tohto nariadenia určuje v pochybných prípadoch Ústredný hospodársky úrad.

§ 3.

(1) Židovskí majitelia sú povinní na nápadných miestach označiť svoje podniky (prevodzovne) nápisom „Židovský podnik „.

(2) Židovské podniky pod dočasnou správou treba označiť nápisom „Podnik pod dočasnou správou“.

(3) Predpísané nápisy podľa ods. 1 a 2 vydá Ústredný hospodársky úrad.

§ 4.

(1) Židom a židovským združeniam (§ 1) sa zakazuje preberať, ako aj znovuzriaďovať priemyselné, obchodné alebo iné živnostenské podniky, získať účasť na takýchto nových podnikoch a nadobúdať alebo preberať živnostenské oprávnenia.

(2) Výnimku zo zákazu podľa ods. 1 môže z dôvodu verejného záujmu povoliť Ústredný hospodársky úrad.

(3) Nežidovskí manželia (manželky) Židov môžu nadobúdať práva podľa ods. 1 len s predchádzajúcim povolením Ústredného hospodárskeho úradu.

(4) Nevykonávané alebo dočasne odhlásené živnostenské oprávnenia Židov, ako aj židovských združení, zanikajú dňom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

(5) Ustanovenia ods. 4 sa vzťahujú na oprávnenia židovských sezónnych podnikov len vtedy, ak tieto v poslednej sezóne neboli v prevádzke.

§ 5.

Ústredný hospodársky úrad môže cieľom vylúčenia Židov a židovských združení zo slovenského hospodárskeho a sociálneho života nariadiť:

a) likvidáciu židovského podniku,

b) prevod podniku Žida alebo židovského združenia na nežida alebo na nežidovské združenie, ktorého sa Žid nezúčastní, za likvidačnú hodnotu podniku (§ 6, ods. 1),

c) prevod podniku Žida na nežidovské združenie, ktorého sa Žid-prevoditeľ zúčastní, za obecnú hodnotu podniku (§ 6, ods. 2 a § 7),

d) prevod účasti Žida alebo židovského združenia na obchodných spoločnostiach (akcií, kmeňových vkladov, kuksov, závodných alebo iných podielov) na Nežida alebo nežidovské združenie za obecnú hodnotu účasti (§ 6, ods. 3 a § 7), okrem prípadu uvedeného pod písm. e),

e) prevod účasti Žida alebo židovského združenia na verejných obchodných alebo komanditných spoločnostiach na nežida, ktorý vstúpi do spoločnosti ako nový alebo ďalší spoločník, za obecnú hodnotu účasti (§ 6, ods. 4 a § 7).

§ 6.

(1) Likvidačnú hodnotu židovského podniku (§ 5, písm. b) určí Ústredný hospodársky úrad so zreteľom na miestne pomery podľa inventárne zistenej súhrnnej hodnoty tovaru, ustálenej podľa nákupných cien, taktiež podľa skutočnej hodnoty zariadenia, prípadne iných

hnuteľností, ako aj podľa hodnoty preberaných nehnuteľností a prejímateľom uznaných a preberaných požiadaviek. Ak sú predajné ceny tovaru nižšie ako nákupné ceny, smerodajné sú ceny predajné, znížené o obvyklý zisk.

(2) Obecnú hodnotu židovského podniku (§ 5, písm. c) určí Ústredný hospodársky úrad tak, že z likvidačnej hodnoty podniku ustálenej podľa ods. 1 odpočíta dlžoby zistené podľa § 7.

(3) Obecnú hodnotu účasti Židov, poľažne židovských združení na obchodných spoločnostiach (§ 5, písm. d) určí Ústredný hospodársky úrad alebo so zreteľom na burzovú, nominálnu alebo predajnú cenu účasti alebo príslušným zlomkom obecnej hodnoty podniku, určenej spôsobom uvedeným v ods. 2.

(4) Obecnú hodnotu účasti Židov, poľažne židovských združení na verejných obchodných alebo komanditných spoločnostiach (§ 5, písm. e) určí Ústredný hospodársky úrad príslušným zlomkom obecnej hodnoty podniku, určenej spôsobom uvedeným v ods. 2.

§ 7.

Cieľom zistenia majetkového stavu židovského podniku môže Ústredný hospodársky úrad - alebo na jeho príkaz dočasný správca - vyzvať veriteľov vyhláškou v Úradných novinách, aby v 15-dňovej lehote prihlásili svoje požiadavky proti prevoditeľovi, a to v prípadoch prevodu podľa § 5, písm. c) alebo e) pod následkami pomnutia ich uspokojenia z majetkovej podstaty podniku v prípade, že k jeho prevodu skutočne dôjde.

§ 8.

Ak sa zistí, že majetková podstata židovského podniku bola proti zásadám riadneho hospodárenia úmyselne zmenšená, môže Ústredný hospodársky úrad nariadiť jej doplnenie z iného majetku prevoditeľa, poľažne z majetku členov židovského zdrużenia.

§ 9.

(1) Pri likvidácii podniku (§ 5 písm. a) Ústredný hospodársky úrad určí podmienky a spôsob likvidácie, pričom sa môže odchyliť od predpisov platných o pokračovaní pri likvidácii. Rozhodnutie o likvidácii a o jej podmienkach sa uverejní v Úradných novinách na útraty majiteľa podniku.

(2) Uplynutím likvidačnej lehoty zaniká živnostenské oprávnenie Žida, poľažne židovského zdrużenia.

§ 10.

(1) Pri prevode podniku podľa § 5, písm. b) neprechádzajú dlžoby prevoditeľa na prejímateľa okrem prípadu ich prevzatia (§ 11, ods. 4). Veritelia, voči ktorým dlžoby neboli prevzaté, budú uspokojení podľa § 11 z likvidačnej hodnoty. Povinnosti prevoditeľa voči veriteľom zostávajú nedotknuté.

(2) Pri prevode podniku podľa § 5, písm. c):

a) prechádzajú dlžoby prevoditeľa na nežidovské združenie len, ak a nakoľko boli prihlásené podľa § 7;

b) Ústredný hospodársky úrad určí pomer medzi spoločníkmi;

c) povinnosti prevoditeľa voči veriteľom zostávajú nedotknuté.

(3) Pri prevode účasti podľa § 5, písm. d):

a) pomer prejímateľa, poľažne spoločnosti voči veriteľom zostáva nezmenený;

b) ak ide o verejnú obchodnú alebo komanditnú spoločnosť, Ústredný hospodársky úrad určí pomer medzi spoločníkmi.

(4) Pri prevode účasti podľa § 5, písm. e):

a) zostáva pomer spoločnosti voči veriteľom nezmenený, s tým obmedzením však, že veritelia budú uspokojení len vtedy, ak prihlásili svoje požiadavky podľa § 7;

b) Ústredný hospodársky úrad určí pomer medzi spoločníkmi, pričom postavenie doterajších nežidovských spoločníkov sa nesmie zhoršiť.

§ 11.

(1) V prípade prevodu podniku podľa § 5, písm. b) je prejímateľ povinný do 120 dní od doručenia rozhodnutia o prevode podniku zložiť sumu, ktorá zodpovedá likvidačnej hodnote podniku, do súdneho depozitu u okresného súdu príslušného podľa miesta podniku.

(2) Súd rozvrhne sumu (ods. 1) na veriteľov prevoditeľa. Za tým cieľom bezodkladne po doručení rozhodnutia o prevode podniku vyhláškou v Súdnom ústrednom oznamovateli vyzve veriteľov, aby v 15-dňovej lehote prihlásili svoje požiadavky s udaním ich výšky, ich príslušenstiev, skutočností, na ktorých sa zakladajú, ako aj dôkazov, a to u nehypotekárnych veriteľov pod následkami pomnutia ich uspokojenia z rozvrhovanej sumy. Ak je o požiadavke zahájený spor, treba uviesť aj procesný súd a číslo spisu.

(3) Vo vyhláške určí súd súčasne termín na rozvrhnutie likvidačnej hodnoty. Termín sa má určiť tak, aby sa rozvrhové pojednávanie mohlo konať najneskoršie do 45 dní od uverejnenia vyhlášky. Hypotekárne požiadavky zaistené na nehnuteľnostiach, ktoré patria k podniku, uspokojí predovšetkým z likvidačnej hodnoty preberaných nehnuteľností podľa pozemno knižného poradia a podľa zásad exekučného pokračovania. Ak medzi veriteľmi, ktorí majú proti prevoditeľovi iné ako hypotekárne požiadavky nedôjde k dohode, určí poradie a spôsob uspokojenia súd podľa zásad exekučného pokračovania; ak by požiadavky nemohli byť celkom uspokojené z likvidačnej hodnoty, pokračuje súd podľa zásad konkurzného pokračovania.

(4) V lehote uvedenej v ods. 1 netreba zložiť tú časť sumy, ktorá pripadá na dlžoby podniku súdom uznané a prejímateľom prevzaté. Prejímateľ u nežidovských hypotekárnych požiadaviek môže prevziať dlžoby so súhlasom hypotekárneho veriteľa; u židovských hypotekárnych požiadaviek je oprávnený prevziať dlžoby aj bez takéhoto súhlasu. So súhlasom veriteľa môže prejímateľ prevziať aj iné než hypotekárne dlžoby podniku.

(5) Na zloženie tej časti sumy, ktorá by pripadla na židovských veriteľov, môže Ústredný hospodársky úrad povoliť lehotu do 5 rokov a určiť výšku splátok. Povolenie splátok môže Ústredný hospodársky úrad viazať na poskytnutie primeranej záruky.

(6) Hypotekárny veriteľ aj pri výpovedi úveru prejímateľovi musí zachovať podmienky, platné pre prevoditeľa. Prevod podľa tohto nariadenia nemôže byť dôvodom pre vypovedanie úveru ani vtedy, ak by bol býval opak ujednaný.

(7) Na základe rozhodnutia Ústredného hospodárskeho úradu o prevode podniku je prevoditeľ povinný ihneď odovzdať podnik prejímateľovi.

(8) Po zložení sumy, ktorá zodpovedá určenej hodnote nehnuteľnosti, ktorá patrí k podniku, poťažne po prevzatí dlžôb, ktoré na nej viazanú, vloží súd z úradu vlastnícke právo v prospech prejímateľa, pričom súčasne vymaže neprevzaté t'archy.

§ 12.

(1) V prípade prevodu podniku podľa § 5, písm. c) určí Ústredný hospodársky úrad podmienky a spôsob zaplataenia obecnej hodnoty podniku (§ 6, ods. 2).

(2) V prípade prevodu účasti na obchodných spoločnostiach podľa § 5, písm. d) a e) určí Ústredný hospodársky úrad spôsob a podmienky zaplataenia obecnej hodnoty časti (§ 6, ods. 3 a 4).

§ 13.

(1) Ak prejímateľ nemá spôsobilosť prevádzať živnosť podľa platných právnych predpisov, môže Ústredný hospodársky úrad udeliť čiastočný alebo úplný dišpenz podľa platných predpisov, pričom však nie je viazaný predpísaným pokračovaním.

(2) Na základe rozhodnutia Ústredného hospodárskeho úradu o nariadení prevodu podniku udelí príslušný živnostenský úrad prejímateľovi po zaplataení inkorporačného poplatku živnostenské oprávnenie bez ďalšieho pokračovania. Prejímateľ do udelenia živnostenského oprávnenia môže prevádzať živnosť na základe rozhodnutia Ústredného hospodárskeho úradu o nariadení prevodu.

(3) Nariadenie o prevode účasti nahradzuje povolenie podľa § 3, ods. 1 vládneho nariadenia č. 265/1938 Sb.z. a n. v znení vládneho nariadenia č. 272/1939 Sl.z.

(4) Vydaním rozhodnutia Ústredného hospodárskeho úradu o nariadení prevodu podniku zaniká živnostenské oprávnenie Žida, poťažne židovského združenia.

§ 14.

Ustanovenia zákona č. 335/1939 Sl.z. vzťahujú sa aj na prenájom živnostenských miestností, ktoré sa uprázdnilo zánikom živnostenského oprávnenia podľa tohto nariadenia.

§ 15.

(1) Prejímateľ, ako aj nežidovské združenie (§ 5) má podnik viesť so starostlivosťou riadneho obchodníka.

(2) Kým nebude uhradená likvidačná, poťažne obecná hodnota podniku, poťažne účasti na obchodných spoločnostiach, poťažne kým nebudú splnené iné záväzky, ktoré vyplývajú z prevodu:

a) nesmie byť podnik zlikvidovaný bez povolenia Ústredného hospodárskeho úradu;

b) podnik podlieha kontrole Ústredného hospodárskeho úradu;

c) možno na podnik uvaliť dočasnú správu, ak by pri jeho vedení boli porušené povinnosti starostlivého obchodníka.

(3) Ak by včas neboli splnené podmienky čo do uhradenia likvidačnej, poťažne obcej hodnoty podniku, poťažne účasti na obchodných spoločnostiach, alebo ak by dodatočne vyšli najavo také skutočnosti, pre ktoré by nebolo došlo k nariadeniu prevodu, možno prevod zrušiť a podnik, poťažne účasť previesť na iného uchádzača, pričom pôvodný prejímateľ zodpovedá za skutočnú škodu a je povinný nahradiť útraty pokračovania.

(4) Ustanovenia ods. 1 sa vzťahujú aj na podniky, ktoré do 6. októbra 1938 boli židovské v zmysle § 1 a po tomto dni do nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia sa prevodmi stali nežidovskými. Na tieto podniky môže Ústredný hospodársky úrad použiť aj ustanovenia ods. 2 a 3.

§ 16.

Ak ide o nehnuteľnosť Žida alebo židovského združenia, ktorá slúži úplne alebo v prevažnej časti na prevádzku podniku, Ústredný hospodársky úrad požiada o poznačenie pokračovania o prevod podniku vo verejných knihách.

§ 17.

Ústredný hospodársky úrad môže požiadať súdy previesť odhady, sprisahať strany (prejímateľa, prevoditeľa) a svedkov za obdobného použitia súdnych predpisov, platných o poskytovaní právnej pomoci.

§ 18.

Na súde pokračovanie podľa tohto nariadenia neplatia predpisy o súdnych prázdninách.

§ 19.

Ústredný hospodársky úrad môže nariadiť povinné hlásenie všetkých skutočností, ktoré sú potrebné na vykonanie tohto nariadenia. Takto zistené údaje možno použiť len na ciele podľa tohto nariadenia.

§ 20.

Útraty administratívneho prípadne súdneho pokračovania – okrem útrat právneho zastupovania - sú prednostnou položkou pri rozvrhu (§ 11).

§ 21.

(1) Základom prevodného poplatku a dane z obratu je hodnota, určená Ústredným hospodárskym úradom.

(2) Prístup nového alebo ďalšieho spoločníka (§ 5, písm. e), ako aj zväčšenie účasti doterajšieho nežidovského spoločníka jestvujúcej už verejnej obchodnej alebo komanditnej spoločnosti (§ 5, písm. d), nepovažuje sa za novú spoločenskú zmluvu a spoplatňuje sa pritom len hodnota prevedenej účasti, určená Ústredným hospodárskym úradom.

§ 22.

Nezachovanie príkazu podľa § 8 ohľadom doplnenia majetkovej podstaty židovského podniku, ako aj ustanovení § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1, § 11 ods. 7, § 15 ods. 1 a 2, písm. a) a konečne nezachovanie príkazu podľa § 19, potresce ako priestupok okresný (štátny policajný) úrad zavretím od 1 dňa do 30 dní a peňažným trestom od Ks 10.- do Ks 50.000.-. Nevymožiteľný peňažný trest má sa premeniť na zavretie od 1 dňa do 30 dní.

§ 23.

(1) Kto vedome udá nepravdivé skutočnosti, alebo použije takéto skutočnosti na vylákanie povolenia alebo rozhodnutia podľa tohto nariadenia, potresce sa - ak nejde o čin prísnejšie trestný - okresným súdom pre prečin väzením do 1 roku a peňažným trestom do Ks 200.000.-. Nevymožiteľný peňažný trest má sa premeniť na väzenie do 6 mesiacov.

(2) Pokus je trestný.

§ 24.

(1) Pokračovania podľa zákona č. 113/1940 Sl.z., v ktorých do dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia už boli vydané rozhodnutia o arizácii alebo povolenia podľa § 2 uvedeného zákona o prevode hospodárskeho podniku, dokončí Ústredný hospodársky úrad podľa predpisov tohto nariadenia; sudy však podľa ustanovení zákona č. 113/1940 Sl.z.

(2) Ustanovenia § 13, ods. 2 až 4 platia aj pre povolenia o prevodoch hospodárskych podnikov a pre rozhodnutia o arizácii, ktoré boli vydané podľa §§ 2 a 4, ods. 2 zákona č. 113/1940 Sl.z.

(3) Úkony prevedené vo veciach zákona č. 113/1940 Sl.z., v ktorých však do dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia nebolo ešte vydané rozhodnutie o arizácii, alebo v ktorých nebolo ešte vydané povolenie podľa § 2 zákona č. 113/1940 Sl.z. ohľadom prevodu hospodárskeho podniku, nie sú záväzné pre Ústredný hospodársky úrad.

§ 25.

(1) Dosiaľ platné ustanovenia zákona č. 113/1940 Sl.z. sa zrušujú s výnimkou toho, čo je uvedené v § 24.

(2) Kde sa platné predpisy odvolávajú na zákon č. 113/1940 Sl.z., treba rozumieť obdobné predpisy tohto nariadenia.

§ 26.

Proti rozhodnutiam (opatreniam) Ústredného hospodárskeho úradu podľa tohto nariadenia ochrana správneho súdnictva (§ 5, písm. f) zák. č. 120/1940 Sl.z.) a náprava pred štátnymi súdmi (§ 66, ods. 4 Ústavy) sa vylučuje.

§ 27.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho predseda vlády so zúčastnenými ministrami.

Dr. Tuka v.r.
Mach v.r.
Dr. Pružinský v.r.
Sivák v.r.
za ministra Dr. Fritza.
Stano v.r.
za min. Dr. Medrického.